

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Σκανδάλη Α., Σκρέτας Γ., Σολωμού Α.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η καθιέρωση ενιαίας τυποποιημένης ορολογίας για την απόδοση των διαφόρων εννοιών, είναι απαραίτητη στη βιβλιογραφική έρευνα, προκειμένου να χρησιμοποιούν οι χρήστες και οι βιβλιοθηκάριοι ίδια γλώσσα. Ενδεικτικά παρουσιάζονται προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν. Αναφέρονται επίσης οι προσπάθειες των ελληνικών υπηρεσιών πληροφόρησης για την καθιέρωση ελληνικής επιστημονικής ορολογίας τόσο στον τομέα της ίδιας της επιστήμης της Πληροφόρησης όσο και στους άλλους επιστημονικούς τομείς των οποίων τις ανάγκες πληροφόρησης καλύπτει η Βιβλιοθηκονομία.

LA CONTRIBUTION DES SERVICES D'INFORMATION EN GRÈCE À LA CRÉATION D'UNE TERMINOLOGIE NORMALISÉE

Skandali A., Skretas G., Solomou A.

RESUMÉ

Afin que les utilisateurs et les bibliothécaires utilisent le même langage pour exprimer des notions de différents documents, l'établissement d'une terminologie normalisée est une condition préalable. Dans ce rapport quelques problèmes fondamentaux, qui doivent être affrontés, sont mentionnés à titre indicatif. On cite aussi la contribution des services d'information pour la normalisation d'une terminologie scientifique en langue grecque tant dans le domaine de la science de l'Information que dans les autres domaines scientifiques, dont les besoins en information couvre la Bibliothéconomie.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1. Στον τομέα της Επιστημονικής Πληροφόρησης της Βιβλιοθηκονομίας και της Τεκμηρίωσης το θέμα της ορολογίας έχει δύο κύριες όψεις:

- α) Την ορολογία του ίδιου του επιστημονικού τομέα της Πληροφόρησης
- β) Τη χρήση της ορολογίας των άλλων επιστημονικών τομέων, των οποίων τις πληροφοριακές ανάγκες καλύπτει η βιβλιοθηκονομία.

Σε ότα έχει σχέση με την πρώτη περίπτωση, το θέμα παρουσιάζει, κατ'αρχήν, προβλήματα ανάλογα με κάθε άλλη επιστήμη στην Ελλάδα. Ένα επιπλέον πρόβλημα, που χαρακτηρίζει τις επιστήμες που δεν έχουν ζωντανή παράδοση στον τόπο μας ούτε ασκούνται σήμερα με πρωτοπόρο δυναμισμό, είναι η αδυναμία απόδοσης στα ελληνικά των ξένων όρων, που εκφράζουν έννοιες, οι οποίες προκύπτουν στις προηγμένες επιστημονικά χώρες, όπου βεβαίως δεν χρησιμοποιούνται σήμερα τα ελληνικά.

Για τον έλεγχο και την ανάπτυξη της βιβλιοθηκονομικής ορολογίας στα ελληνικά, η ΤΕ 22 του ΕΛΟΤ έχει συγκροτήσει ομάδα εργασίας, η οποία συντάσσει ένα ερμηνευτικό λεξικό ελληνικών βιβλιοθηκονομικών όρων, το οποίο περιέχει και τους αντίστοιχους όρους στα αγγλικά. Στόχος της ομάδας εργασίας είναι να συγκεντρώσει κατ'αρχήν τους χρησιμοποιούμενους στην Ελλάδα ελληνικούς όρους και να δώσει την ή τις έννοιες που αυτοί αποδίδουν. Με δεδομένο το εννοιολογικό περιεχόμενο του κάθε όρου, αναζητείται ο αντίστοιχος αγγλικός, με βάση κυρίως αγγλικά βοηθήματα βιβλιοθηκονομικής ορολογίας. Σε μικρότερο ποσοστό, εάν εντοπίζονται έννοιες, οι οποίες αποδίδονται στην Ελλάδα με αγγλικούς ή άλλους ξένους όρους, γίνεται προσπάθεια να βρεθεί ένας κατάλληλος και αποδεκτός ελληνικός όρος.

Παράλληλα, κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής ΤΕ 22, η οποία επεξεργάζεται πρότυπα του τομέα της Πληροφόρησης, γίνεται επί μέρους επεξεργασία ανά πρότυπο της ειδικής ορολογίας του αντικειμένου, που καλύπτει το κάθε πρότυπο. Με αυτόν τον τρόπο αναπτύσσεται σιγά σιγά σχετική ορολογία η οποία όμως δεν έχει την ενότητα ενιαίου σώματος.

Άλλες εργασίες, που έχουν γίνει στο παρελθόν στην κατεύθυνση αυτή, είναι το "Βιβλιοθηκονομικό Λεξικό" του Γ.Κακούρη (1974) και οι πίνακες βιβλιοθηκονομικών όρων, που συνοδεύουν τις σημειώσεις και τα βιβλία καθηγητών των ΤΕΙ.

Για το ίδιο θέμα έχει εκπονηθεί παλαιότερα στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας του ΤΕΙ της Αθήνας πτυχιακή εργασία με θέμα τη σύνταξη λεξικού βιβλιοθηκονομικών

όρων. Ακόμα, στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας της Αθήνας, γίνεται σήμερα συστηματική δουλειά με την εκπόνηση διαδοχικών πτυχιικών εργασιών, με κοινό στόχο την ολοκλήρωση ενός Θησαυρού για την βιβλιοθηκονομία. Το εργαλείο αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία με την εξάπλωση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικού, που υποστηρίζει την προσέγγιση των ευρετηρίων με μεθόδους υστεροσυνδυασμού.

Σε ό,τι έχει σχέση με τη δεύτερη περίπτωση, δηλαδή τη χρήση ορολογίας άλλων επιστημών, το πρόβλημα είναι πιο σύνθετο.

Η ορολογία στην κάθε επιστήμη διαμορφώνεται, βέβαια, από τους επιστήμονες του κλάδου, οι οποίοι έχουν και την ευθύνη για την τυποποίησή της, έτσι ώστε ο κάθε όρος να εκφράζει μια μόνο έννοια και η κάθε έννοια να αντιπροσωπεύεται από ένα και μόνο όρο. Με τον τρόπο αυτό:

- α) εξασφαλίζεται η καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των επιστημόνων
- β) διευκολύνεται η βιβλιογραφική έρευνα

Εδώ βρίσκεται το σημείο, που ενδιαφέρει από κοινού τον ειδικό επιστήμονα και τον ευρετηριαστή.

Ο κάθε ερευνητής, ο κάθε χρήστης βιβλιοθήκης ή άλλης Υπηρεσίας Πληροφόρησης, ξέρει από προσωπική εμπειρία ότι ο βαθμός επιτυχίας της βιβλιογραφικής του έρευνας εξαρτάται από το αν ο θεματικός κατάλογος της Υπηρεσίας που χρησιμοποιεί, λειτουργεί σαν αποτελεσματικό και χρήσιμο εργαλείο, αν του ανακαλύπτει το πραγματικό περιεχόμενο των δημοσιευμάτων, που βρίσκονται στην Υπηρεσία αυτή, και αν τον προσανατολίζει σωστά στο να εντοπίσει εκείνα που ανταποκρίνονται στα πραγματικά του ενδιαφέροντα και στις εκάστοτε ανάγκες του. Για το λόγο αυτό, μια από τις κεντρικές δραστηριότητες της κάθε Υπηρεσίας Πληροφόρησης είναι η συγκρότηση πλήρων επαρκώς δομημένων και συνεχώς ενημερωμένων θεματικών καταλόγων. Επομένως, το θέμα της ορολογίας βρίσκεται στο επίκεντρο των ενδιαφερόντων της. Της ορολογίας στην ευρύτερη έννοια, δηλαδή:

- α. Επιλογή του κατάλληλου όρου μεταξύ συναφών ή συνωνύμων.
- β. Μορφή του όρου (ενικός ή πληθυντικός, αρσενικό ή θηλυκό, καθαρεύουσα ή δημοτική, επίσημη ή κοινή ονομασία, ελληνικός ή ξένος όρος, και ακόμα η σειρά των λέξεων στους σύνθετους όρους.
- γ. Διασύνδεση των όρων μεταξύ τους μέσω παραπομπών, για να διευκολύνεται ο χρήστης στην αναζήτησή του και να προσανατολίζεται και σε άλλα συγγενικά πεδία έρευνας, που ενδεχομένως ο ίδιος δε σκέφθηκε αρχικά.

Αυτό το θέμα συνδέεται άμεσα και με το βαθμό εξειδίκευσης των επιλεγμένων όρων, αλλά και με τον αριθμό τους και αντίστοιχα τον επιδιωκόμενο όγκο του καταλόγου, που πρέπει να είναι αρκετά μεγάλος, ώστε να μη μένουν κρυμμένα θέματα

χρήσιμα, αλλά και αρκετά περιορισμένος, ώστε να μη χάνεται ο χρήστης σ'ένα πληθωρικό και δύσχρηστο κατάλογο, όπου δεν ελέγχονται οι προτεραιότητες και πνίγονται τα σημαντικά μέσα στα λιγότερο σημαντικά.

Οι βιβλιοθήκες λοιπόν, τουλάχιστον όσες διέθεταν ικανοποιητικό, σχετικά, προσωπικό, (αυτές ήταν κυρίως οι ειδικές), απο πολύ νωρίς ασχολήθηκαν με το θέμα. Προσπάθησαν, σε συνεργασία και με τους επιστήμονες που χρησιμοποιούσαν τη βιβλιοθήκη τους, να δημιουργήσουν τυποποιημένη ορολογία, η καθεμιά στον τομέα της, την οποία, μερικές φορές, δημοσίευαν. Στις περισσότερες περιπτώσεις, πρόκειται για μεταφράσεις ξενόλογισσων βοηθημάτων, προσαρμοσμένων στα ελληνικά δεδομένα.

Οι προσπάθειες στράφηκαν σε δύο βασικές κατευθύνσεις:

α) Τα ταξινομικά συστήματα

β) Τα αλφαβητικά ευρετήρια θεματικών όρων (αλφαβητικούς καταλόγους θεματικών επικεφαλίδων ή θησαυρούς).

Εργασίες που εντάσσονται στην πρώτη κατηγορία, αναφέρονται ενδεικτικά:

- Οι δύο εκδόσεις της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων σε δύο θεματικούς τομείς, της Ελληνικής Ιστορίας (1986) και της Ελληνικής Λογοτεχνίας (1990), και ακόμα μια παλιότερη (1981), σε συνεργασία και με το Ευγενείδιο, στον τομέα της Αστρονομίας.

Εξάλλου, στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας του ΤΕΙ της Αθήνας έχει γίνει σταδιακά πλήρης μετάφραση των πινάκων και της εισαγωγής του Δεκαδικού Ταξινομικού Συστήματος του Dewey σε μια σειρά πτυχιακών εργασιών. Βεβαίως οι μεταφράσεις αυτές έχουν γίνει με βάση τη 19η έκδοση και, καθώς έχουν γίνει από διάφορους σπουδαστές χωρίς προκαθορισμένες αρχές, δεν μπορούν να θεωρηθούν χρήσιμες χωρίς σημαντική αναθεώρηση. Βασικό τους μειονέκτημα είναι η αδυναμία στη χρήση επιστημονικά σωστών όρων, αφού οι σπουδαστές δεν έχουν εκπαιδευτεί στις σχετικές επιστήμες.

Ανάλογες προσπάθειες έχουν γίνει και για το Διεθνές Δεκαδικό Ταξινομικό Σύστημα (UDC). Μάλιστα μια πρόσφατη, που καλύπτει τη Νομική Επιστήμη, έχει γίνει σε συνεργασία με καθ' ύλην αρμόδια μέλη του ΔΕΠ του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Αυτή η τελευταία προσπάθεια θα μπορούσε να θεωρηθεί υπόδειγμα του τρόπου με τον οποίο θα έπρεπε να προετοιμάζονται αυτού του τύπου τα εργαλεία.

Εργασίες που εμπίπτουν στη 2η κατηγορία (τα αλφαβητικά θεματικά ευρετήρια), εκτός βέβαια από τα ευρετήρια, που συνοδεύουν τους πίνακες των ταξινομικών σχημάτων, μπορούν να αναφερθούν:

- Οι επανειλημμένες εκδόσεις καταλόγων θεματικών όρων του ΤΕΕ και άλλων βιβλιοθηκών
- Ο κατάλογος θεμάτων για λαϊκές και παιδικές βιβιοθήκες της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, υπό την επιμέλεια του Κ.Ντελόπουλου (1986)
- Η πιο ολοκληρωμένη εργασία στον τομέα αυτό, που συγκεντρώνει σ'ένα ογκώδη τόμο 642 σελίδων, 32.000 περίπου θεματικές επικεφαλίδες, ύστερα απο συστηματική επεξεργασία 12 ετών, εφαρμόζοντας τα κατάλληλα διεθνή πρότυπα, που δημοσιεύθηκε απο την Εθνική Βιβλιοθήκη το 1991.
- Αξιόλογη εργασία σ'ένα ειδικό τομέα, την Ιατρική, όπου έχουν χρησιμοποιηθεί βιβλιοθηκάριοι, αλλά η πρωτοβουλία δεν ξεκίνησε απο βιβλιοθηκάριους, είναι αυτή της ΙΑΤΡΟΤΕΚ, για την οποία θα υπάρχει χωριστή εισήγηση.
- Στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας των ΤΕΙ Αθήνας, έχει αρχίσει μια προσπάθεια συγκέντρωσης θεματικών επικεφαλίδων απο ένα αριθμό βιβλιοθηκών της Αθήνας, ώστε να συγκροτηθεί τελικά ένα ενιαίο σώμα, που να καλύπτει όλο το φάσμα των γνώσεων. Η προσπάθεια αυτή έχει διακοπεί, επειδή η υπεύθυνη καθηγήτρια απουσιάζει με άδεια.

Παράλληλα, η Επιτροπή Τυποποίησης και Πληροφόρησης του ΕΛΟΤ (ΤΕ-22) ετοιμάζει πρότυπα με οδηγίες και κανόνες για τη διαμόρφωση επικεφαλίδων και τη συγκρότηση Θησαυρών.

Εργασίες ανάλογες βρίσκονται, βέβαια, και σε βιβλία καθηγητών των ΤΕΙ.

2. Θησαυρός

Ο Θησαυρός βοηθά στην αποτελεσματικότητα της βιβλιογραφικής έρευνας. Ισχύει σε οποιοδήποτε σύστημα, όπου η επιλογή των όρων ευρετηρίασης απαιτεί ανθρώπινες διανοητικές αποφάσεις, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των συστημάτων στα οποία χρησιμοποιείται ηλεκτρονικός υπολογιστής, αλλά για περιορισμένες μόνο εργασίες, όπως π.χ. αρχειοθέτηση των όρων και των μεταξύ τους σχέσεων, ταύτιση των όρων κατά τη βιβλιογραφική έρευνα κλπ.

Ο θησαυρός απο άποψη λειτουργίας είναι ένα εργαλείο ελέγχου της ορολογίας, που προορίζεται για την τεκμηρίωση και την πληροφόρηση.

Απο άποψη δομής είναι ένα λεξιλόγιο ελεγχόμενο και δυναμικό που οι όροι του διατηρούν και φανερώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις, ιεραρχικές ή άλλου είδους, και χρησιμοποιείται συνήθως σε ένα ιδιαίτερο τομέα γνώσεων. Αποτελεί ένα δομημένο κομμάτι της φυσικής γλώσσας, που αντανακλά το θεματικό περιεχόμενο του

βιβλιογραφικού υλικού. Όροι που περιγράφουν το αντικείμενο, αλλά όχι το περιεχόμενο του υλικού, όπως ονόματα συγγραφέων, περιοδικών (βιβλιογραφική περιγραφή) δεν είναι ανάγκη να είναι μέρος του θησαυρού. Μπορούν να αποτελούν παράρτημά του.

2.1. Ο Θησαυρός στηρίζεται

α) στην επιλογή όρων που προτιμώνται από άλλους με προκαθορισμένο παραπεμπτικό μηχανισμό.

Οι όροι που κρατάμε για ένα θησαυρό ονομάζονται "περιγραφείς". Εκφράζουν έννοιες ή συνδυασμούς εννοιών.

Στην αποτελεσματική σύνταξη ενός "Θησαυρού" συμβάλει πολύ η επεξεργασία του με H/Y και γιαυτό μπαίνει όλο και περισσότερο στους μηχανισμούς της Ορολογίας και της Πληροφόρησης.

β) στην ανάδειξη και επισήμανση των μεταξύ των διαφόρων όρων σχέσεων. Οι σχέσεις αυτές δείχνονται με σύμβολα: είτε συντομογραφίες ενδεικτικές του είδους των σχέσεων, οπότε είναι διαφορετικές στις διάφορες γλώσσες, είτε με γραφικά σύμβολα, που ισχύουν ανεξάρτητα από γλώσσα.

Βλέπε πίνακα με συντομογραφίες και γραφικά σύμβολα¹

2.2. Οι Σχέσεις του Θησαυρού με τα άλλα γλωσσικά συστήματα τεκμηρίωσης

Σε αντίθεση με ένα ερμηνευτικό λεξικό, που προμηθεύει για κάθε όρο όλες τις δυνατές έννοιες, που μπορεί να εκφράζει αυτός, κατά περίπτωση, στη φυσική γλώσσα, ο Θησαυρός περιλαμβάνει μόνο την επιλεγμένη για κάθε όρο έννοια. Αν χρειάζεται ο όρος θα συνοδεύεται από διευκρινιστική σημείωση, που αποκλείει όλες τις άλλες έννοιες.

Ένας Θησαυρός μπορεί να παρουσιασθεί σαν ένα αλφαβητικό ευρετήριο και οι όροι του μπορεί να χρησιμοποιηθούν όπως σ'ένα ευρετήριο. Αλλά ο Θησαυρός δεν είναι μόνο ευρετήριο. Ταξινομεί τους όρους σε ιεραρχικές κατηγορίες όπως σ'ένα ταξινομικό σύστημα. Ο Θησαυρός όμως είναι πιο ευέλικτος από οποιοδήποτε ιεραρχικό σχήμα, γιατί οι διάφορες διαίρεσεις, απόψεις ή εξειδικεύσεις σχηματίζονται με ελεύθερους συνδυασμούς, που δεν εντάσσονται υποχρεωτικά σε αυστηρά καθορισμένες τεχνητές δομές.

¹ Οι παραπεμπτικοί όροι στα ελληνικά δεν έχουν τυποποιηθεί ακόμα από την Επιτροπή TE-22

2.3. Πολύγλωσσοι Θησαυροί

Η ανάπτυξη και η διεθνής ανταλλαγή πληροφοριών (όπως π.χ. OCDE) απαιτεί μια δέσμευση σε επίπεδο πολύγλωσσης συνεργασίας.

Για την κατασκευή πολύγλωσσων Θησαυρών υπάρχει το Πρότυπο του ISO 5964 - Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη δημιουργία και ανάπτυξη πολύγλωσσων Θησαυρών.

Υπάρχουν σ' αυτόν οδηγίες που στηρίζονται στο πρότυπο ISO 2788 (οδηγίες ή αρχές) για μονόγλωσσους Θησαυρούς.

Ενας πολύγλωσσος Θησαυρός δομημένος καλά μπορεί να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στη βελτίωση των συστημάτων πληροφόρησης αλλά είναι φανερό ότι οι μέθοδοι και οδηγίες δεν μπορούν να εφαρμοσθούν κατά τον ίδιο πρότυπο τρόπο σε όλες τις γλώσσες.

Ξεκινάμε από μια πρωτεύουσα γλώσσα και τη συνδέουμε με τη δευτερεύουσα γλώσσα. Υπάρχει η γλώσσα πηγή και η γλώσσα στόχος.

2.4. Στον τομέα των οδηγιών για δημιουργία Θησαυρών έχουν γίνει αξιολογικές εργασίες από Εθνικούς και Διεθνείς Οργανισμούς. Αναφέρουμε α) την UNESCO, ειδικά το Τμήμα της Επιστημονικής και Τεχνικής Πληροφόρησης (UNISIST) β) την Διεθνή Οργάνωση Τυποποίησης (ISO) με την Τεχνική Επιτροπή "Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης" TE-46. Παράλληλα και Εθνικοί Οργανισμοί Τυποποίησης όπως η AFNOR επεξεργάστηκαν Κανόνες για της σύνταξη Θησαυρών.

Επισημαίνουμε ότι δεν είναι "πρότυπα" αλλά "οδηγίες" ή "αρχές", σύμφωνα με την UNESCO, γιατί ο κάθε Θησαυρός έχει τις ιδιαιτερότητές του.

3. Επιχειρήσαμε μια σύντομη παρουσίαση των κυριότερων προσπαθειών, που έχουν γίνει από τις Βιβλιοθήκες και Υπηρεσίες Τεκμηρίωσης, την TE 22 του ΕΛΟΤ, την Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκariών, τη Σχολή Βιβλιοθηκονομίας, ακόμα και από ατομικές εργασίες βιβλιοθηκariών, για να δημιουργηθούν ελληνικά βοηθήματα στον τομέα της ορολογίας: τόσο με οδηγίες για τη διαμόρφωση ορολογίας, όσο και τη σύνταξη και δημοσιοποίηση καταλόγων με έτοιμες θεματικές επικεφαλίδες ή περιγραφείς, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αυτούσια από τις διάφορες υπηρεσίες.

Κάναμε μια ειδικότερη αναφορά στο Θησαυρό, επειδή σήμερα εκδηλώνεται μεγάλο ενδιαφέρον απο τις διάφορες υπηρεσίες και για το λόγο αυτό βρίσκεται στο κέντρο των δραστηριοτήτων της Επιτροπής μας.

Η παρουσίαση που κάναμε εδώ, δεν είναι πλήρης. Παραλείφθηκαν αρκετές προσπάθειες, και, το χειρότερο, θα υπάρχουν ασφαλώς πολλές, που δε γνωρίζουμε. Χρειάζεται να γίνει μια πλήρης καταγραφή και αξιολόγηση. Οσο υπάρχουν εργασίες που μας ξεφεύγουν, πολλές προσπάθειες θα μένουν αναξιοποίητες και πολλές δυνάμεις θα σπαταλιώνται σε επακαλύψεις. Η πλήρης και σωστή πληροφόρηση, και στον ιδιαίτερο αυτό τομέα της Πληροφόρησης, πρέπει να επιστρατευθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΥΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

Σχέσεις ισοδυναμίας

- XP Προηγείται του προτιμώμενου όρου
- XA Προηγείται του μη προτιμώμενου όρου

Ιεραρχικές Σχέσεις

- KO Κορυφαίος όρος σε μια ιεραρχία
- ΠΟ Πλατύτερος όρος
 - Περαιτέρω διακρίσεις μπορούν να επαυευχθούν με τη χρήση των:
 - ΠΟΓ Πλατύτερος όρος (γένους)
 - ΠΟΜ Πλατύτερος όρος (μέρους)
- ΕΟ Ειδικότερος ή στενότερος όρος
 - Περαιτέρω διακρίσεις μπορούν να επαυευχθούν με τη χρήση των:
 - ΕΟΓ Ειδικότερος όρος (γένους)
 - ΕΟΜ Ειδικότερος όρος (μέρους)

Σχέσεις Συσχέτισης

- ΣΟ Σχετικός όρος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑ

Σύμβολο	Σημασία
	Σχέσεις ισοδυναμίας
	Σύμβολο που προηγείται:
->	α) του προτιμώμενου όρου
=	β) του μη προτιμώμενου όρου
	Ιεραρχικές σχέσεις
	Σύμβολο που προηγείται:
<	α) του πλατύτερου ή ανώτερου ιεραρχικά όρου
>	β) του ειδικότερου ή κατώτερου ιεραρχικά όρου
--<	γ) του πλατύτερου όρου (γένους)
>--	δ) του ειδικότερου όρου (μέρους)
	Σχέσεις συσχέτισης
-	Σύμβολο που προηγείται κάθε συναφούς ή συγγενικού όρου
	Σύνδεση
+	Σύμβολο που τυπώνεται μεταξύ δύο όρων για να δείξει ότι αυτοί πρέπει να χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό για να αντιπροσωπεύσουν μια σύνθετη έννοια

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΘΗΣΑΥΡΩΝ

που βρίσκονται στη Μονάδα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης του ΤΕΕ

1. ARCHITECTURAL Keywords. - London : RIBA, 1982. - 256 p.
2. AGROVOC: A Multilingual Thesaurus of Agricultural Terminology/Leatherdale, Donald ; Tidbury, G.Eric ; Mack, Roy. - Luxembourg : CEC, 1982
3. ROOT Thesaurus. - 3rd ed. - London : BSI Standards, 1988. - 2 parts
4. INSPEC Thesaurus 1983. - London : The Institution of Electrical Engineers, 1982. - 461, 49 p.
5. THESAURUS for fluid engineering/ed. N.G.Guy. - Cranfield, Bedford : BHRA Fluid Engineering, 1981. - 128 p.
6. URBAN Information Thesaurus : A Vocabulary for Social Documentation. - London : Greenwood Press, 1977. - 375 p.
7. THESAURUS Economie de l'Energie. - Paris : Editions TECHNIP, 1974. - 62p.
8. THESAURUS des sciences et de la technologie de la construction interoduction. - Groupe Latin, 1975. - 4 vol.
9. INIS : Thesaurus. - Vienna : International Atomic Energy Agency, 1988. - 871 p.
10. MACROTHESAURUS. - Paris : OCDE, 1972. - 222 p.
11. FSTA Thesaurus : Food Science and Technology Abstracts. - 2nd ed.
12. INSPEC Thesaurus 1987. - London : The Institution of Electrical Engineers, 1987. - 480, 52 p.
13. THESAURUS of Engineering and Scientific Terms : A list of Engineering and Related Scientific Terms and their relationship for use as a vocabulary reference in indexing and retrieving technical information. - N.York : Engineers Joint Council, 1967. - 690 p.
14. UNESCO Thesaurus : A structured list of descriptors for indexing and retrieving literature in the fields of education, science, social science, culture, and communication. - London : UNESCO, 1977. - 2 vol.